

[Landbrugsministeren.]

ministration; det vil jeg gerne medvirke til. Det skulle være overflødig at gøre opmærksom på, at den foreslåede udformning af loven på det område i hvert fald er en forbedring i forhold til de tidligere love.

Til det ærede medlem hr. H. C. Toft vil jeg gerne sige, at den stilling, han indtog, undrer mig ikke. Jeg havde ikke ventet tilslutning, og når man ingen forventninger har, bliver man ikke så let skuffet. Derfor er jeg altså ikke skuffet over ikke at få tilslutning fra det ærede medlem. Der var imidlertid forskellige af de betragtninger, han gjorde gældende, og de påstande, han fremsatte, der ikke kan stå for en nærmere prøvelse. Han fremsatte venlige bemærkninger til retsforbundet, dem er der jo svaret på. Han sagde om mit parti, det radikale venstre, at vi altså ikke ville begrænse statens udlån. Nu vil jeg nødig sige, at det ærede medlem taler imod bedre vidende. Jeg vil bare regne med, at der midlertidigt har været et tomrum i hans hukommelse, for ellers ville han vide, at vi netop for nylig har vedtaget en væsentlig begrænsning af statens udlån, nemlig ved den nye byggestøttelov, som vi ganske vist måtte vedtage uden medvirken af det ærede medlem og hans parti. Denne indskrænkning i udlånene kan i hvert fald han og hans parti ikke tage æren for, og den er et klart dementi af den påstand, han fremsatte for et øjeblik siden, og som jeg derfor går ud fra han vil berigtige, når han tager ordet igen. Det vil være rimeligt.

Må jeg i øvrigt sige, at det foreliggende lovforslag ikke er et nyt forslag i den forstand, at der er tale om en nydannelse med hensyn til udlån. Ligesom efter den gældende lov kan der udlånes 12 mill. kr.; det, der forslås her, er, at der inddrages flere opgaver under det, der kan bevilges lån til. Derved imødekommer vi et ønske fra de jyske kartoffelavlere, ja, fra kartoffelavlere i hele landet, og et ønske fra det samlede danske landbrugerhverv, men det medfører selvfølgelig ingen forpligtelse for det ærede medlem hr. H. C. Toft til at imødekomme dette ønske.

Det glæder mig, at det ærede medlem konstaterede, at vi havde gunstige låneforhold for øjeblikket. Det kunne godt friste til en nærmere udredning af, hvad der er

årsagen til disse gunstige låneforhold, hvad der er årsagen til, at renten er faldet 1½ pct., hvilket ikke mindst for landbruget er noget meget væsentligt og værdifuldt. Jeg kunne selvfølgelig sige, at det er regeringens gode gerningers skyld, men det skal jeg undlade, mindre fordi det ærede medlem ikke vil tro det — selvfølgelig er det regeringens gode gerninger, der har medvirket — men fordi der også er andre årsager, der spiller ind her, hvad jeg altid gerne nøgternt vil være med til at slå fast. Man kan diskutere, hvad der er årsag til de gunstige låneforhold, vi har, og det rentefald, der er sket, men én ting er i hvert fald uden for enhver diskussion: at det ærede medlem hr. H. C. Toft og hans parti, og det gælder i øvrigt også det ærede medlem hr. Foged og hans parti, ikke i mindste måde har medvirket til denne gunstige udvikling. Det glæder mig at kunne fastslå, at den altså har fundet sted uden de to partiers medvirken.

Endelig skal jeg gøre nogle bemærkninger om lovforslaget som helhed. Udlånet af Marshallmidlerne, som det begyndte med, og nu udlånene på anden måde af tilsvarende midler, som går ind i renter og afdrag af Marshalllånene, har været en særdeles god foranstaltning. I kraft af disse udlån er mange landbrug blevet forbedret. Det er sket uden tab for staten, og det sker i dag uden rentetilskud fra staten. Der er stadig behov for forbedring af bygninger, og jeg så gerne, at denne opgave blev løst, helst af de private pengeinstitutter. Der har været en vis træghed i disse institutters vilje til at forhøje lånegrænsen, og det er jo det, der giver problemet. Det er ikke, som det er fremhævet her, at man ikke kan låne, hvis man er velstillet nok eller ikke har så mange prioriteter. Det, der er spørgsmålet, er, om man på det formueniveau, man opererer med her, kan låne penge i de bestående pengeinstitutter, og i mange tilfælde betvivler jeg at man kan det. Det er derfor, staten indtil videre er trådt til med lån op til 110-120 pct. af ejendomsværdien. Det er på det niveau, en række landbrugere har behov for bygningsforbedringer; de kan ikke ad anden vej skaffe pengene, og det er dér, staten sætter ind. Jeg vil udtrykke det ønske, at de private pengeinstitutter vil gøre denne lov overflødig ved at give lånemuligheder op til samme grænse.